

М.С. Смолій

НІМЕЦЬКА МОВА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ

Тематичні тексти

Завдання

Розмовні моделі

Видання друге, перероблене і доповнене

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 81.2 Нім
С 51

Рецензенти:

доцент кафедри німецької філології Львівського національного університету
ім. І. Франка, почесний президент Асоціації українських германістів
Тетяна Комарницька

завідувач кафедри іноземних мов Національного університету
“Львівська політехніка”, доцент, кандидат філологічних наук
Володимир Задорожний

Смолій М.С.

С51 Німецька мова: Навчальний посібник для учнів та студентів. Вид. 2-е. —
Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. — 304 с.

ISBN 966-692-371-8

Посібник призначений для підготовки до уроків, факультативних занять та іспитів, для самостійного вивчення німецької мови. Його можуть також використовувати для самоосвіти вчителі шкіл і викладачі. Тематика текстів, лексичний і граматичний матеріал відповідають програмним вимогам викладання німецької мови в навчальних закладах різних ступенів, типу та фахової орієнтації.

У посібнику використано новий правопис німецької мови.

ББК 81.2Нім

Охороняється законом про авторське право.

*Жодна частина даного видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

СМОЛІЙ Михайло Степанович

НІМЕЦЬКА МОВА

Навчальний посібник для учнів та студентів

Головний редактор *Б.Є. Будний*

Редактор *О.О. Мазур*

Художник *Р.Р. Крамар*

Комп'ютерна верстка *Н.О. Ягній*

Підписано до друку 17.06.2004. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 17,67. Умовн. фарбо-відб. 17,67.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
publishing@budny.te.ua www.bohdan-books.com

© Смолій М.С., 2004

© Навчальна книга – Богдан,

макет, художнє оформлення, 2004

ISBN 966-692-371-8

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ЯК ВИВЧАТИ ІНОЗЕМНІ МОВИ?	7
ТЕМАТИЧНІ ТЕКСТИ І ВПРАВИ	9
WOZU LERNT MAN FREMDSPRACHEN?	14
MEIN LEBENS LAUF	16
MEINE FAMILIE	18
WIE HELFE ICH MEINEN ELTERN?	20
MEINE WOHNUNG	23
MEINE SCHULE	25
MEINE FREUNDIN	27
EINE GEBURTSTAGSFEIER	29
MEIN SCHULTAG	32
MEINE FREIZEIT	34
MEINE SOMMERFERIEN	36
MEINE WINTERFERIEN	39
BÜCHER IN MEINEM LEBEN	41
IN MEINER SCHULBIBLIOTHEK	43
AUS DER GESCHICHTE DER DEUTSCHEN LITERATUR	45
DIE GEGENWÄRTIGE LITERATUR DEUTSCHLANDS	49
JOHANN WOLFGANG VON GOETHE	51
„FAUST“ VON GOETHE	54
FRIEDRICH VON SCHILLER	57
TARAS SCHEWTSCHENKO	60
„EIN TRAUM“ VON SCHEWTSCHENKO	63
IWAN FRANKO	66
DIE WISSENSCHAFT	68
BERÜHMTE WISSENSCHAFTLER	71
ALBERT EINSTEIN	74
HEINRICH SCHLIEMANN	77
SERHIJ KOROLOW	79
DIE KUNST	81
MUSIK IN MEINEM LEBEN	85
LUDWIG VAN BEETHOVEN	87
MYKOLA LYSSENKO	90
DIE FILMKUNST	92
MEINE LIEBLINGSFILME	95
ARNOLD SCHWARZENEGGER	97
EIN THEATERBESUCH	99
SPORT IN MEINEM LEBEN	102
DIE OLYMPISCHE BEWEGUNG	104
DER SPORT IN DER UKRAINE	106
MEINE LIEBLINGSSPORTART	110
DIE BERUFSWAHL	112
ICH WILL LEHRER WERDEN	114
DER UMWELTSCHUTZ	117
EINE STADT	120
DAS LEBEN AUF DEM LANDE	123

DIE KLEIDUNG	126
EINKÄUFE	130
UNSER KÖRPERBAU	132
CHARAKTEREIGENSCHAFTEN	135
WAS ESSEN WIR?	137
DAS WETTER BEI UNS	140
DIE GEOGRAPHISCHE LAGE DER UKRAINE	144
DAS POLITISCHE LEBEN IN DER UKRAINE	147
DIE VERFASSUNG DER UKRAINE	151
DIE WIRTSCHAFT DER UKRAINE	154
WEIHNACHTEN IN DER UKRAINE	157
KYJIV	160
LWIW	163
CHARKIW	165
DEUTSCH-UKRAINISCHE BEZIEHUNGEN BIS 1991	168
DEUTSCH-UKRAINISCHE BEZIEHUNGEN JETZT	171
DIE GEOGRAPHISCHE LAGE DEUTSCHLANDS	176
DIE WIRTSCHAFT DEUTSCHLANDS	178
DER STAATSAUFBAU DEUTSCHLANDS	180
DIE PRESSE IN DEUTSCHLAND	183
DAS SCHULSYSTEM IN DEUTSCHLAND	185
FEIERTAGE IN DEUTSCHLAND	187
WEIHNACHTEN IN DEUTSCHLAND	190
OSTERN IN DEUTSCHLAND	192
BERLIN	194
DIE SEHENSWÜRDIGKEITEN BERLINS	197
DIE WAHRZEICHEN BERLINS	199
HAMBURG	201
KÖLN	204
FRANKFURT AM MAIN	207
DRESDEN	211
DIE SEHENSWÜRDIGKEITEN VON DRESDEN	213
MÜNCHEN	215
DIE GEOGRAPHISCHE LAGE ÖSTERREICHS	218
DAS POLITISCHE LEBEN ÖSTERREICHS	220
DIE KULTUR ÖSTERREICHS	222
DIE FASCHINGSZEIT IN ÖSTERREICH	224
DIE SEHENSWÜRDIGKEITEN WIENS	229
DAS SCHLOSS SCHÖNBRUNN	231
JURIJ KULTSCHYZKYJ IN DER GESCHICHTE WIENS	234
SALZBURG	236
ÖSTERREICHISCH-UKRAINISCHE BEZIEHUNGEN BIS 1991	238
ÖSTERREICHISCH-UKRAINISCHE BEZIEHUNGEN JETZT	242
DIE SCHWEIZ	244
DIE WIRTSCHAFT DER SCHWEIZ	247
BERN	249
ZÜRICH	251
SCHWEIZERISCH-UKRAINISCHE BEZIEHUNGEN	253
LUXEMBURG	257
LIECHTENSTEIN	259
ПРИСЛІВ'Я	263
РОЗМОВНІ МОДЕЛІ	272
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ВИРАЗИ	279
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДЕЯКИХ СЛІВ	289
ОСОБЛИВОСТІ НАГОЛОСУ В ДЕЯКИХ СЛОВАХ	297
ОСОБЛИВОСТІ НАПИСАННЯ ДЕЯКИХ СЛІВ	300
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	304

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник “Німецька мова“ призначений для учнів середніх шкіл, професійно-технічних училищ, студентів середніх спеціальних навчальних закладів та вузів. Його можна використовувати як основний або додатковий посібник на уроках, при підготовці до іспитів, олімпіад, при самостійному вивченні німецької мови, в тому числі для самоосвіти вчителів.

У вступній частині запропоновано корисні поради щодо успішного вивчення іноземних мов. У концентрованій формі перелічуються основні методичні та психологічні умови оволодіння іноземною мовою, котрі рекомендуємо дуже уважно прочитати і глибоко засвоїти.

Далі вміщено 95 текстів. Їхня тематика та зміст охоплюють практично усі теми, передбачені програмами для середніх загальноосвітніх та більшості спеціальних навчальних закладів. Порівняно з аналогічними посібниками в даному розглядаються теми, які іншими авторами не згадуються зовсім або згадуються лише поверхово. Це стосується, насамперед, матеріалів про німецькомовні країни та їх відносини з Україною. Висока країнознавча інформативність текстів, без сумніву, зацікавить читача.

Вправи до текстів спрямовані на засвоєння лексичного і граматичного матеріалу, навичок діалогічного та монологічного мовлення на відповідну тему, перекладу з рідної мови на німецьку.

Розмовні моделі, прислів'я і фразеологічні вирази, подані у посібнику, зроблять ваше мовлення емоційно виразнішим і стилістично багатшим. Буде корисним і список близьких за звучанням та написанням, але різних за значенням слів німецької та української мов.

Посібник побудовано так, щоб учителям та викладачам було легко вибирати й упорядковувати тематичний, лексичний і граматичний матеріал залежно від навчальних програм і цілей навчання в закладах різних рівнів і типів та індивідуальних особливостей учнів (студентів).

Незважаючи на вищевказані позитивні сторони посібника, автор не вважає його до кінця досконалим і бездоганим, тому був би дуже радий одержати від тих, хто користуватиметься книгою, свої зауваження і пропозиції. Вони будуть враховані у наступному виданні.

Автор висловлює щирю подяку всім, хто долучився до написання і виходу цього посібника з друку. Особлива вдячність за перевірку змісту, орфографії, граматики і стилістики текстів та цінні пропозиції моїм рецензентам – доценту кафедри німецької філології Львівського національного університету ім. І. Франка, почесному президенту Асоціації українських германістів пані **Тетяні Комарницькій** та завідувачу кафедри іноземних мов Національного університету “Львівська політехніка”, доценту, кандидату філологічних наук пану **Володимиру Задорожному**, а також моїм помічникам-консультантам з німецького міста **Шенінген (Schöningen)** у Нижній Саксонії, до яких належать, насамперед, **Маріон Мелер (Marion Möhler)** (бібліотекар), **Бернд Мацке (Bernd Matzke)** (директор школи) і **Вольфганг Гоффманн (Wolfgang Hoffmann)** (асистент школи).

Окрема подяка за апробацію посібника – завідувачу фонетичної лабораторії факультету іноземних мов, асистенту кафедри німецької філології Львівського Національного університету ім. І. Франка, пану **Миколі Масинцю** і вчителів німецької мови СШ с. Червоне Золочівського району Львівської області, вчителів вищої категорії, пану **Роману Припіню**.

WOZU LERNT MAN FREMDSPRACHEN?

Fremdsprachenkenntnisse spielen eine wichtige Rolle im Leben des Menschen. Sie geben ihm die Möglichkeit sich allseitig zu entwickeln. Sie sind ein Mittel um immer neue Partner zu finden. Der große deutsche Dichter *Johann Wolfgang von Goethe* hat in dieser Hinsicht einmal gesagt: „Wer keine fremde Sprache kennt, weiß nichts von seiner eigenen“. In einem Sprichwort heißt es: „Wie viele Sprachen du kennst, so vielfach bist du ein Mensch“.

Dank der Sprachkenntnisse können wir mehr über das Ausland erfahren, über Sitten und Bräuche anderer Völker. Man kann das Schaffen eines Dichters viel tiefer begreifen, wenn man seine Gedichte im Original liest. Bei der Übersetzung der Poesie geht oft manches verloren, weil sprachliche Besonderheiten eines Gedichtes schwer zu übertragen sind.

Hauptformen der Kommunikation mit Hilfe der Fremdsprachen sind der Tourismus, private und offizielle Besuche, Briefwechsel, Fernsehen, Radio, Internet, Presse, Literatur usw.

Es gibt mehrere Wege, Fremdsprachenkenntnisse zu erwerben. Die Pädagogen und spezielle Forschungsinstitute haben viele Methoden des Unterrichts ausgearbeitet und in der Praxis überprüft. Bei allen Methoden gibt es aber etwas Gemeinsames. Das sind die Regelmäßigkeit und die Geduld beim Unterrichts. Um eine Fremdsprache zu erlernen, braucht man Fleiß, Hartnäckigkeit und einen starken Willen.

Unser ukrainischer Staat braucht Leute mit Sprachkenntnissen für die Entwicklung der Beziehungen zu anderen Staaten auf den Gebieten der Wirtschaft, Kultur, Politik, des Sportes, des Tourismus usw. Deshalb ist das Interesse an Fremdsprachen bei uns jetzt gestiegen.

Sitten und Bräuche (*множ.*)

verloren gehen (ging, gegangen)

übertragen (u, a)

unvermeidlich

erwerben (a, o)

die Regelmäßigkeit, ~, -en

die Geduld, ~

usw. (und so weiter)

steigen (ie, ie)

звичаї та обряди

втрачатися, губитися

перекласти

неминуче

здобувати

регулярність, постійність

терпіння

і т. д. (і так далі)

підніматися

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

I. Дай відповіді на запитання.

1. Welche Rolle spielen Fremdsprachen im Leben des Menschen?
2. Was hat *J. W. von Goethe* über die Fremdsprachenkenntnisse gesagt?
3. Wozu lernt man Fremdsprachen in erster Linie?
4. Hast du schon einmal ein Gedicht im Original mit seiner Übersetzung verglichen?
5. In welchen Bereichen werden Fremdsprachen gebraucht?
6. Gibt es viele Wege, Fremdsprachenkenntnisse zu erwerben?
7. Wer arbeitet an der Methodik des Fremdsprachenunterrichts?
8. Was ist bei allen Methoden des Fremdsprachenunterrichts wichtig?
9. Warum braucht man bei uns jetzt immer mehr Leute mit Fremdsprachenkenntnissen?
10. Wie viele Fremdsprachen möchtest du erlernen?

II. Переклади німецькою мовою.

1. Знання іноземних мов потрібні людині.
2. Вивчайте іноземні мови!
3. Завдяки знанню іноземних мов ми можемо багато дізнатися про життя людей за кордоном.
4. Знання іноземних мов допомагає мені у спілкуванні з іноземцями.
5. Існує декілька методів вивчення іноземних мов.
6. Наша країна потребує людей зі знанням іноземних мов.
7. Інтерес до іноземних мов у нас постійно зростає.

III. Переклади німецькою:

1. Іноземні мови відіграють у житті людини важливу роль, тому що це дає їй багато можливостей для всестороннього розвитку.
2. Не знаючи іноземних мов, не можна без проблем спілкуватися з іноземцями.
3. Якщо хочеш опанувати іноземну мову, мусиш працювати над мовою старанно, наполегливо і регулярно.

IV. Дізнайся у свого товариша,

- 1) які вислови видатних людей про значення іноземних мов йому відомі;

- 2) чому в Україні зріс інтерес до іноземних мов;
- 3) що йому відомо про різні методи вивчення іноземних мов;
- 4) чи легко йому дається вивчення іноземних мов;
- 5) чи знайомий він з людьми, які знають багато іноземних мов.

V. Розкажи своєму товаришеві про роль іноземної мови в житті людини і дізнайся у нього, чи допомогло йому знання іноземних мов.

VI. Розкрий дужки і постав слова у правильній формі:

1. Fremdsprachenkenntnisse sind von (groß) Bedeutung.
2. Fremdsprachenkenntnisse bereichern (der Mensch).
3. Um eine Fremdsprache zu erlernen braucht man (ein) (stark) (Wille).
4. Unser (jung) (ukrainisch) Staat braucht jetzt viele Leute mit Fremdsprachenkenntnissen.
5. Das Interesse an Fremdsprachen ist bei (wir) jetzt gestiegen.

MEIN LEBENSLAUF

Ich wurde am 18. August 1992 geboren. Meine Heimatstadt liegt im Westen der Ukraine. Ich stamme aus einer Lehrerfamilie. Mein Vater unterrichtet Chemie und meine Mutter Mathematik. Meine Großeltern sind schon Rentner.

Zuerst besuchte ich eine Kinderkrippe und einen Kindergarten. Ich erinnere mich oft an diese Jahre. Es war sehr lustig und interessant, auf dem Spielplatz. Unsere Erzieherin erzählte uns jeden Tag schöne Märchen. Wir machten auch Wanderungen.

Mit sechs Jahren kam ich zur Schule. Ich kann meinen ersten Schultag nicht vergessen. Es war ein Feiertag für mich. Die Schule war feierlich geschmückt. In der Grundschule lernte ich das Lesen, das Rechnen, das Malen und andere Dinge. Unsere Klassenlehrerin war sehr freundlich und hilfsbereit.

Mit jedem Schuljahr kamen neue Fächer hinzu. Ich begann zum Beispiel im vierten Schuljahr Deutsch zu lernen. Das Lernen fällt mir nicht schwer. Es macht mir Spaß, in den Büchern zu blättern und dabei immer etwas Neues zu erfahren. Das bedeutet aber gar nicht, dass ich keine Probleme habe. Manchmal muss ich stundenlang am Tisch sitzen, um ein Gesetz in der Physik zu begreifen oder eine Mathematikaufgabe zu lösen.

Meine Biographie ist also an Ereignissen nicht besonders reich. Ich bin

erst 15 Jahre alt. Neue Ereignisse, Eindrücke und Lebenserfahrung kommen noch in der Zukunft.

stammen (<i>aus</i> + D.)	походити (з чого-небудь)
der Rentner , -s, ~	пенсіонер
die Kinderkrippe , ~, -n	дитячі ясла
die Erzieherin , ~, -nen	вихователька
vergessen (a, e)	забувати
das Schulfach , -(e)s, -fächer	шкільний предмет
zum Beispiel (z. B.)	наприклад
leicht/ schwer fallen (ie, a)	даватися легко/ важко
erfahren (u, a)	дізнаватися
begreifen (i, i)	зрозуміти, усвідомити
das Ereignis , -ses, -se	подія
der Eindruck , -(e)s, -drücke	враження

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

I. Дай відповіді на запитання.

1. Wie heißt du?
2. Wann und wo wurdest du geboren?
3. Wie alt bist du?
4. Wo arbeiten deine Eltern?
5. Hast du Geschwister?
6. Hast du eine Kinderkrippe oder einen Kindergarten besucht?
7. Erinnerst du dich an deinen ersten Schultag?
8. Welches Schulfach fällt dir besonders schwer? Warum?
9. Was ist dein Lieblingsfach?
10. Welchen Beruf willst du wählen?

II. Переклади німецькою мовою:

1. Розказати тобі свою біографію?
2. Я живу недалеко від центру міста.
3. Мої дідусь і бабуся живуть в селі.
4. Я ніколи не забуду свій перший день в школі.
5. Математика дається мені легко.
6. Я не могла розв'язати цю математичну задачу.
7. Моя біографія небагата на події.

III. Переклади німецькою.

1. Вчора я довго сидів над книжками, щоб зрозуміти це правило.
2. Було дуже цікаво робити прогулянки в ліс.
3. Я дізнався, що його батьки із села.

IV. Дізнайся у свого товариша,

- 1) де він живе: в місті чи в селі;
- 2) чи було йому цікаво у дитячому садку;
- 3) як виглядала його школа першого вересня;
- 4) які предмети він вчить з особливим бажанням;
- 5) в якому класі він почав вивчати іноземну мову.

V. Розкажи своєму товаришеві свою біографію й опиши детально один із цікавих епізодів у твоєму житті.

VI. Розкрий дужки і постав слова у правильній формі:

1. In (mein) Heimatstadt gibt es vier Mittelschulen.
2. Ich (können) meinen ersten Schultag nicht vergessen.
3. Hast du einen Kindergarten (besuchen)?
4. Ich (sein) neugierig.
5. Das Lesen macht (ich) Spaß.

MEINE FAMILIE

Meine Familie ist relativ groß. Zu meiner Familie gehören mein Vater, meine Mutter, mein Bruder und zwei Schwestern.

Mein Vater ist 45 Jahre alt. Er arbeitet in einer Fabrik. Meine Mutter ist 43 Jahre alt und arbeitet in einer Schule.

Es gibt in unserer Familie vier Kinder. Ich bin 15 Jahre alt, mein Bruder 20, meine Schwestern 23 und 13. Mein Bruder studiert in Kyjiw. Meine ältere Schwester ist verheiratet. Die Hochzeit hat vor zwei Jahren stattgefunden. Meine jüngere Schwester ist noch Schülerin.

Jedes Kind hat seinen eigenen Charakter und sein Hobby. Wir sind natürlich verschieden in unseren Wünschen und in unserer Freizeitgestaltung. Altersunterschiede und unterschiedliche Interessen stören uns aber nicht, eine freundliche Atmosphäre in der Familie zu pflegen und zu unterhalten. Wir sitzen abends oft zusammen, sprechen über Filme und Bücher und

erzählen etwas Neues. Das gefällt mir sehr. Oft besuchen uns unsere Verwandten (Tanten, Onkel, Cousins, Kusinen oder Großeltern).

Ich helfe mit meinen Geschwistern den Eltern. Wir bringen die Wohnung in Ordnung. Manchmal arbeiten wir im Garten.

So ist meine Familie. Unterstützung, Hilfsbereitschaft und Freundlichkeit stehen in meiner Familie an erster Stelle. Ich würde mich freuen, wenn solche Beziehungen auch in anderen Familien dominieren könnten.

relativ	відносно
gehören (zu + D.)	належати (до кого-небудь, чого-небудь)
verheiratet (mit + D.)	одружений, заміжня
die Hochzeit , ~, -en	весілля
unterschiedlich	різний
der Wunsch , -es, Wünsche	бажання
pflügen (+ A.)	плекати, створювати (що-небудь)
unterhalten (ie, a)	підтримувати
gegenseitig	взаємно
der (die) Verwandte , -n, -n	родич (родичка)
der Onkel , -s, ~	дядько
die Tante , ~, -n	тітка
in Ordnung bringen (gebracht)	приводити в порядок

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

I. Дай відповіді на запитання.

1. Wer gehört zu deiner Familie?
2. Wie alt sind deine Eltern?
3. Wo arbeiten deine Eltern?
4. Hast du Geschwister?
5. Wie ist die Atmosphäre in deiner Familie?
6. Wohnen deine Großeltern mit dir zusammen?
7. Besuchst du oft deine Verwandten?
8. Welche Hausarbeiten machst du gern?
9. Gibt es manchmal Probleme in den Beziehungen zwischen den Kindern und Eltern in deiner Familie?
10. Was macht deine Familie gerne abends?

II. Переклади німецькою:

1. Я маю тата, маму і брата.
2. Мій брат старший від мене.
3. Мій старший брат вже одружений.
4. Мій батько працює на заводі.
5. Я відвідав вчора свого двоюрідного брата.
6. Я охоче допомагаю своїм батькам.
7. В нашій сім'ї панує взаємна підтримка.

III. Переклади німецькою:

1. Мій брат працює в іншому місті, тому я бачу рідко його.
2. Зараз ми обговорюємо фільм, який вчора дивилися всією сім'єю.
3. Інколи корисно попрацювати в саду або на городі.

IV. Дізнайся у свого товариша,

- 1) в якому році народився його батько;
- 2) коли відбулося весілля його брата (сестри);
- 3) яке улюблене заняття його двоюрідної сестри;
- 4) чи прибирав він учора свою кімнату;
- 5) як любить відпочивати його сім'я.

V. Розкажи своєму товаришеві про взаємовідносини у твоїй сім'ї.**VI. Розкрий дужки і постав слова у правильній формі.**

1. Er ist ein (fleißig) Mensch.
2. Mein (älter) Bruder ist verheiratet.
3. Meine Tante hat (ein) (gut) Charakter.
4. Wir (austauschen) gern unsere Gedanken.
5. Ich habe die Wohnung in Ordnung (bringen).

WIE HELFE ICH MEINEN ELTERN?

Ich wohne in einer Dreizimmerwohnung zusammen mit meinen Eltern und meinem älteren Bruder. Mein Bruder und ich sind Schüler. Unsere Eltern gehen jeden Tag zur Arbeit. Sie sind also den ganzen Tag nicht zu Hause. Deshalb müssen wir uns um den Haushalt kümmern. Ich bin immer bereit, meinen Eltern zu helfen.